

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Emigrantlitteraturen (1872)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 69. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992359956256/facsimile.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

for den farlige Udvikling af Ungdommens Evner og har sagt til den: Hertil og ikke længer! — er man nu klar over, hvad saa megen ubrugt Lidenskab og undertrykt Kraft kan fremkalde for sørgelige Begivenheder, eller over, hvor mange Fristelser til Brøde et stormfuldt Hjerte har, i hvilket Sorg og Livslede raader? Jeg erklærer det med Bitterhed, med Rædsel: Werthers Pistol og Bøddelens Økse har allerede ryddet op iblandt os. Denne Slægt rejser sig og forlanger Klostre af Eder.»

Et ydmygt og følsomt Forlangende ganske vist af en Slægt, der betegner sig som opnæret ved Løvemarv! men man føler Trodsen bag den ydmyge og ikke bogstaveligt mente Fordring. Det utaalmodige Tungslud griber paa Slump efter et Dulmemiddel mod sin Smerte.

I en Fortale, som Nodier i Aaret 1840 føjede til sin Bog, udtaler han sig om de Tidsomstændigheder, der fremkaldte den. Direktoriets Regering, siger han, var alt andet end følsom. Drømmeriets og Lidenskabernes Sprog, som Rousseau tredive Aar tidligere havde skaffet en forbigaaende Yndest, var anset for latterligt ved Aarhundredets Slutning. Anderledes var det i Tyskland «dette vidunderlige Tyskland, det sidste Fædreland for Europas Poesi, den fremtidige Vugge for et tilkommende kraftigt Samfund, hvis der ellers endnu kan skabes et Samfund i Europa, og Tysklands Indflydelse begyndte da at gøre sig gældende hos os . . . Vi læste Werther, Goetz von Berlichingen og Karl Moor.»

Helten i Nodiers Bog er støbt over Werthertypen, han er tyve Aar gammel, han er Maler, han er Digter, han er fremfor Alt Tysker. Men rigtignok staar denne matte og udviskede Afstøbning uendeligt tilbage for Originalen. Charles — han bærer Nodiers eget Navn — er Emigrant; af politiske Grunde udvist af Bayern og erklæret fredløs; to Aar har han tilbragt flakkende om i Europa som en rastløs Flygtning, i to Aar har han levet Nodiers eget Liv. Kun én Følelse har opretholdt ham, Kærligheden til en Pige, som bærer det poetiske Navn: Eulalia; han vender tilbage og — hører det I Himmelske! — Eulalia er troløs, Eulalia har ægtet en Anden. Den forraadte Elsker kan ikke modstaa sin Tilbøjelighed til at omkrese hendes Opholdssted. En Dag møder han hende og — o Skæbnet! — Eulalia, som i den lange Tid ikke har hørt fra ham og som har modtaget en falsk Efterretning om hans Død, har kun med Taarer, kun af Lydighed mod en Moders Vilje, endelig paa Grund af en